

Šťěstí trvá jenom vteřinu

Obsah

- 1.0 Úvod
- 2.0 Osobnosti
 - 2.1 Eugenie Točíková
 - 2.2 Vlastimil Kučera
- 3.0 Příběh paní Točíkové
 - 3.1 Dětství a mládí
 - 3.2 Válka, postřelení tatínka
 - 3.3 Maturita a práce
 - 3.4 Vztah s Kučerou
 - 3.4.1 Seznámení
 - 3.4.2 Zatčení Kučery
 - 3.4.3. Soudní proces
 - 3.4.4 Věznice
 - 3.4.5. Amnestie a shledání
- 4.0. Závěr

1.0 Úvod

Při jedné z mnoha hodin dějepisu se naše paní učitelka, Vlasta Sedláková, zmínila o tomto projektu, a nás to velice zaujalo.

Proto jsme vytvořily tým, který se skládal z Michaely Fílové, Kristýny Vovčkové, Barbory Jakubcové a Kristiny Němcové. Nejdříve jsme se sešly, abychom probraly naše návrhy na téma.

Nakonec jsme vybraly příběh paní Točíkové, ke kterému nás dovedla kniha Zaváté šlépěje. K paní Točíkové jsme se vydaly dne 5. března a od tohoto dne, kdy se s námi paní Točíková podělila o svůj příběh, se odvíjí celá následující prezentace.

2.0 Osobnosti

2.1 Eugenie Točíková

- Narodena 1929, Dolní Němčice u Dačic
- Rozená Hybášková
- Má vystudovanou školu Odborná škola pro ženská povolání
- Pracovala v chemodroze (drogerie), poté účtárna
- Otec živnostník
- Celý život si píše deník

2.2 Vlastimil Kučera

Osmdesátiny jednoho z vězňů absolventů Masarykovy univerzity

Články k jubilem obvykle připomínají zásluhy a práci pedagogů naší alma mater, profesorů, docentů či asistentů. Učitelé dnes vsjímků a připomeníme

JÍŘÍ RAMBOUSEK

Výročí, jehož se v dubnu dožil jeden z řadových absolventů Masarykovy univerzity, který se neprosadil na poli vědy, ale k jehož jménu slovo „muž“ – pokud se spojuje s vlastnostmi, jako je přímý a nesúplatný charakter, odvaha či skromnost – přiléhá jako k nemožo jiným.

Školácký profesor VLASTIMIL KUČERA se narodil 18. dubna 1915 v Někovicích, většinu života však prožil v Brně, kde také, jak praví odtěle, ale v tomto případě pravdivě klíše, v plně duševní i fyzické svěžesti oslavil své osmdesátiny. Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity (přes změny – tělesná výchova) absolvoval v roce 1937. V září 1941 byl přeložen do Jihlavy, kde jsme jej poznali my, tehdejší terciáni tamějšího gymnázia. Když bylo jihlavské gymnázium 5. listopadu 1941 pro údajnou říši nepřátelskou činnost učitelů a žáků gestapem policejně uzavřeno a studentům zakázán přestup na jakoukoli jinou střední školu, vrátil se mladý profesor Kučera do Brna a působil potom na gymnáziu Křenová, jehož budova byla zabrána okupanty, takže se učilo na Tábořské ulici v Zienčicích. Kučera byl výborný sportovec, ligový hráč a vysokokolejový reprezentant někdejší ČSR v košíkové. Ligu hrál za Sokol Brno I a později za družstvo SK Zábřevský, s nímž dosah i v roce 1942 titul mistra Čech a Moravy.

V roce 1945 se V. Kučera vrátil na obnovené jihlavské gymnázium. V roce 1947 získalo studentské basketbalové družstvo RG Jihlava pod trenérským vedením oblíbeného tělocvikaře Kučery titul přeborníka všech středních škol Československa.

Po únoru 1948 se profesor Kučera podílel na činnosti ilegální protikomunistické skupiny kolem sochaře Jaroslava Šlesingera, autora druhého jihlavského pomníku T. G. M. (První pomník vzal za své za okupace a i ten druhý, Šlesingerův, byl brzy po odhalení odstraněn.) Spolu s touto skupi-

nou byl V. Kučera po udání zrádce zatčen a STB potom – jak byla tehdy zvykem – zfabulovala obžalobu, přiléhala i lidem z Velkého Meziříčí, které jihlavští odbojoví pracovníci ani neznali, inscenovala proces, a aby propagandisticky využitelnou, vymyslela si, že cílem skupiny bylo otrávit jedem z chemického kabinetu jihlavského gymnázia čelní místní komunisty, jako byl například J. Dobrovolský. Tato zleřlost s jadem, která nadělala hodně rozruchu a o ní se psalo i v jednom z úvodníků tehdejšího *Rudého práva*, byla zcela vyřhaná, na vraždy (ani jedem, ani jiné) skupina vůbec nepochylovala, uvažovalo se jen o možnosti sebevraždy v případě zatčení.

Kučera byl zatčen 7. září 1949, nikoli však ve svém bytě nebo na pracovišti, ale na ulici, když si šel s rakotou pod paži zahrát tenis na kurty jihlavského ČLTK. Měl v té době krátce před svatbou. Prislátní STB si ověřili jeho totožnost, nafidli mu, aby nastoupil do auta stojícího u chodníku – a pak uplynulo dfouhých třináct let, než se profesor Kučera mohl opět projít po jihlavské dlatě jako svobodný občan.

V inscenovaném procesu, v němž padly tři rozsudky smrti, byl pak Vlastimil Kučera odsouzen na osmáct let. Pověstný státní prokurátor dr. Kerpík s nímž se Kučera dobře znal z práce v Sokole, mu svými otázkami i závěrečnou řeč ještě citelně přitížil. Díky amnestii z roku 1962 se Kučera vrátil z vězení o pět let dříve, dne 10. května 1962. Až do svého odchodu do důchodu potom pracoval jako dělník v podniku Jihomoravské vodárny a kanalizace v Brně.

Teprve po listopadové revoluci, v roce 1990, byl V. Kučera plně soudně rehabilitován a vyznamenán pamětní medailí. O svých zásluhách v odboji nikdy nemluvil, o věznění a výsledcích vypravuje zcela bez zášti a výsledným klídem – ať ne nevzrušující. Ani po letech nedokáže zakrýt pohůň. Když vzpomíná na přátele, kteří věznění nepřežili, nebo na kruté jednání vyšleřovatelů a dozorců. Všechna ta pomalu se vleková léta po svém odsouzení strávil Kučera těžkou prací

v uranových dolech a mlynech v Jáchymově, Příbrami a na Slavkovsku. Ani konec pracovní směny neznamenal v těchto krutých podmínkách právo na chvíli odpočinku. Často se stávalo, že když vězni vyřídili na povrch a byli kontrolováni, pojali dozorců pdeřzení, že někdo chybí. V takovém případě počítali „muky“ třeba třikrát či čtyřikrát a vězňové zatím museli o hladu stát v propocných pracovních mundúrech na mrazu či v dešti. Některé z Kučerových vzpomínek mají té-

Vlastimil Kučera v roce 1990. Foto: Jiří Rambousek

mě přičítá černoého humoru: takové je třeba vyprávění o tom, jak se dozorců při jednom z častých přemísťování vězňů pracovního tábora ve Vykmánově do různých baráků rozhodli ubytovat vězňové podle abecedy, takže v Vlastimilem Kučera potom bydlelo třináct dalších Kučerů. V lágru se prof. Kučera seznámil s mnoha známými vězni komunistického režimu, například s generálem dr. ing. Václavem Palečkem, synem spisovatele Františka Langra, Janem Langrem, bratrem Zdeňky Šalivarové-Škvrcekové a také se spisovatelem Jiřím Muchou, Karlem Peckou a dr. Zdeňkem Rotklem, rovněž absolventem Masarykovy univerzity.

Naše připomínka neokázaleho brádrův lidu, jako jsou Vlastimil Kučera a Zdeňek Rotekl, je malou splátkou na velký dluh, který vůči nim máme.

- Narozen 18. dubna 1915, Nížkovice
- Většinu života strávil v Brně
- Studoval na Přírodovědecké fakultě na Masarykově univerzitě
- Učil na Gymnáziu Jihlava
- Byl zatčen 7. září 1949 díky křivému obvinění a odsouzen „jenom“ na 18 let, ale ve vězení strávil o pět let méně
- Oženil se
- Zemřel v devadesáti letech

Gymnázium Jihlava
Jana Masaryka 1

Marie Sýkorová

Proces „Tuček, Veselý, Rod a spol.“ 1950

„Kamenná paměť mého kraje“
(soutěž EUSTORY)

Jihlava 2002/2003

- Jaroslav Šlezinger** - 25 let těžkého žaláře
30 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 3 měsíce)
- Vlastimil Kučera** - 18 let těžkého žaláře
20 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 2 měsíce)
- Josef Kočí** - 20 let těžkého žaláře
20 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 2 měsíce)
- Ladislav Bulant** - 15 let těžkého žaláře
10 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- Karel Čumpl** - 16 let těžkého žaláře
20 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 2 měsíce)
- Josef Lichtenberg** - 15 let těžkého žaláře
10 000 Kč pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- Oldřich Körber** - 15 let těžkého žaláře
10 000 Kč pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- Jiří Med** - 17 let těžkého žaláře
20 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 2 měsíce)
- Jaroslav Dvořák** - 12 let těžkého žaláře
10 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- Josef Zbránek** - 10 let těžkého žaláře
10 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- František Heřman** - 13 let těžkého žaláře
10 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- Alois Krčál** - 18 let těžkého žaláře
20 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 2 měsíce)
- MUDr. Jiří Motýl** - 15 let těžkého žaláře
10 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- Jan Novotný** - 12 let těžkého žaláře
10 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- Vladimír Křivánek** - 10 let těžkého žaláře
10 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)
- Zdeněk Falkenauer** - 11 let těžkého žaláře
10 000 Kčs pokuty (při nezaplacení navíc 1 měsíc)

3.0 Život paní Točíkové

3.1 Dětství a mládí

Paní Točíková se narodila do rodiny živnostníka jako jediný potomek. Dětství prožila v Dačicích a vzpomíná na něj s láskou.

V patnácti letech odchází do Jihlavy, kde chtěla studovat jazykovou školu, ale ta se v důsledku nízkého zájmu neotevírala. Poté chtěla ještě na obchodní akademii, ale kvůli nastalým událostem nastoupila na Odbornou školu pro ženská povolání.

3.2 Válka, postřelení tatínka

Paní Točíková strávila období války v totálním nasazení. Pracovala ve fabrice zásobující Wehrmacht.

9. května přijíždějí Rusové a dvě hodiny před jejich příjezdem postřelí „esesák“ jejího tatínka do břicha. Naštěstí přežije a paní Točíková jede za studiem do Jihlavy.

3.3 Maturita a práce

Paní Točíková šla již k maturitě s tím, že neodmaturuje. Ptáte se proč? Inu, maturovala v začátcích komunistického režimu a její rodina byla protikomunistická. Nakonec se jí podařilo odmaturovat, ale jak sama říká, tím to pro ní všechno haslo.

Nikde ji jako odpůrkyni režimu nechtěli zaměstnat, a nakonec se jí podařilo přes jednu známou sehnat místo v drogerii.

3.4 Vzťah s Kučerou

3.4.1 Seznámení

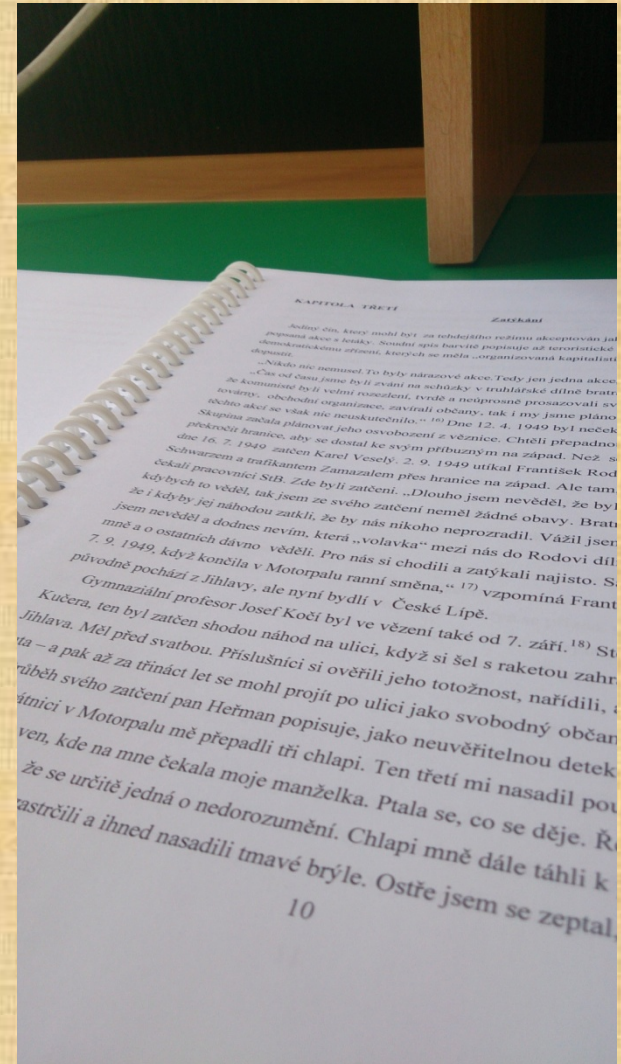
Když jednou jela na praxi do Brna, její třídní učitel pan Urban si ji zavolal, že s ní chce mluvit nějaký pan Kučera a ona mu odpověděla, že s ním mluvit nechce.

Pozval ji celkem na tři schůzky a ona pod podmínkou, že se vezmou až po maturitě, souhlasila.

3.4.2 Zatčení Kučery

Vše pro mladou dvojici vypadalo růžově, dokud pana Kučeru pár dní před slíbenou svatbou nezatkli. Bez vysvětlení, bez záminky.

Paní Točíková se tedy vydala pátrat po příčině, ale všude se setkala pouze s výsměchem a oznámením, že by si za současné situace měla hledat nového ženicha.

3.4.3. Soudní proces

Vlastimil Kučera byl zatčen za údajně připravovanou otravu komunisty J. Dobrovolného. Vlastimil měl jed získat z chemické laboratoře gymnázia. Nakonec byl odsouzen na 18 let, což bylo ještě celku mírné, jelikož v tomto případě padly i tři rozsudky smrti.

Obr. příloha č. 10 : Jiskra, 25. 2. 1950. Pojednání o profesorech jihlavského gymnázia, Vlastimilu Kučerovi a Josefu Kočí.

3.4.4 Věznice

Pan Kučera byl prvně rok a tři čtvrtě vězněn v Borech, kam za ním mohla paní Točíková, jako jeho snoubenka, pouze jednou za půl roku a následně byl přesunut do Jáchymova, kde pracoval na dole Eliáš, přezdívaném „Důl smrti“.

Paní Točíková si myslí, že Vlastimil přežil jenom díky jejím návštěvám a jeho fyzické zdatnosti.

Později se pro paní Točíkovou staly návštěvy morální povinností a Vlastimil jí naznačil, aby si našla někoho jiného, s kým by byla šťastná. Paní Točíková se rozhodla, že uposlechne a následně si vzala pana Točíka.

3.4.5. Amnestie a shledání

Když byla amnestie prezidenta Novotného, paní Točíkovou napadlo, zda by Vlastimila nepropustili.

V té době měla s panem Točíkem své dva syny a nesla jim na dvůr svačinu, a v tom šel pan Kučera proti ní. Přišel za ní, podíval se, zda má snubní prsten, ona ho pozvala na návštěvu, ale on zdvořile odmítl.

Od té doby se několikrát shledali a udržovali spolu spolu přátelské vztahy.

4.0. Závěr

Touto prezentací jsme Vám chtěli ukázat, že i přes to, že všechno vypadá černě, může nakonec skončit šťastně.

Pracovní kolektiv ZŠ. T.G.M. Jihlava